

Adran Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)

Bwriad yr Adran Cyllid yw cyfrannu at gyflawni'r nod o geisio'r gorau i bobl Gwynedd mewn cyfnod anodd drwy:

- sicrhau'r gefnogaeth briodol i weithrediad busnes y Cyngor a'i wasanaethau wrth reoli, gwarchod a datblygu ei sefyllfa ariannol, er mwyn sefydlu cymuned gynaliadwy mewn modd agored, ymatebol a blaengar
- sicrhau arweiniad cefnogol proffesiynol a thechnoleg o ansawdd uchel sy'n hyrwyddo gwerthoedd sylfaenol y Cyngor ac annog mentergarwch
- darparu gwasanaethau rheng-flaen (fel casglu refeniw a thalu budd-daliadau) o ansawdd addas i'r cwsmer, gan ddarparu tegwch i bobl a chymunedau, a rhoi ffocws ar drigolion.

Yn ogystal â'r gwaith ddydd i ddydd a amlinellir isod, mae'r adran hon yn arwain ar y prosiect blaenoriaeth gwella ganlynol:

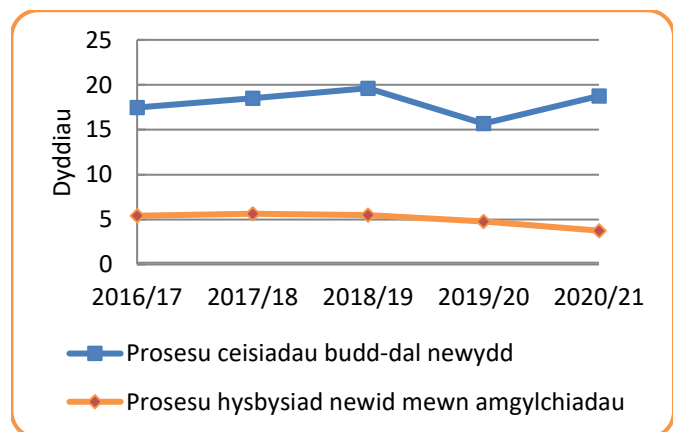
- Cyflawni arbedion – (Blaenoriaeth Gwella 7)

Nodir hefyd fod yr Adran yn cyfrannu tuag at flaenoriaeth gwella Rheolaeth o'r Defnydd o Dai fel Tai Haf ac Ail Gartrefi (Adran Amgylchedd) ac yn parhau i bwysu am ddiwygio'r drefn yn y maes yma, gan ddefnyddio tystiolaeth maent yn ei gasglu yn barhaus er mwyn cael Gweinidogion Llywodraeth Cymru i ddeall maint y broblem sy'n bodoli yng Ngwynedd.

Gwasanaeth Budd-daliadau

Mae'r Cyngor yn gweinyddu cymorth budd-daliadau i tua 7,500 o denantiaid i dalu eu rhent, ac i tua 10,000 o unigolion, cyplau neu deuluoedd i dalu eu bil Treth Cyngor, gan anelu i wneud hynny'n brydlon a chywir.

Fe welir o'r graff bod y nifer o ddiwrnodau mae'n ei gymryd i dalu wedi cynyddu eto yn 2020/21 ar ôl lleihau yn 2019/20. Mae hefyd yn adlewyrchu sbigyn yn chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol pan welwyd cynnydd sylweddol yn nifer y ceisiadau, ond dychwelodd yr amser prosesu i'w lefel cyfartalog erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Mae Llywodraeth y DU wedi cychwyn adolygiad cynhwysfawr o drefniadau Taliadau Tai Dewisol (Discretionary Housing Payments) yn ystod 2021/22. Bydd yr adolygiad yn parhau i mewn i 2022/23 a bydd y Cyngor yn parhau i lobio'r Llywodraeth gyda'r bwriad o'u hargyhoeddi i barhau

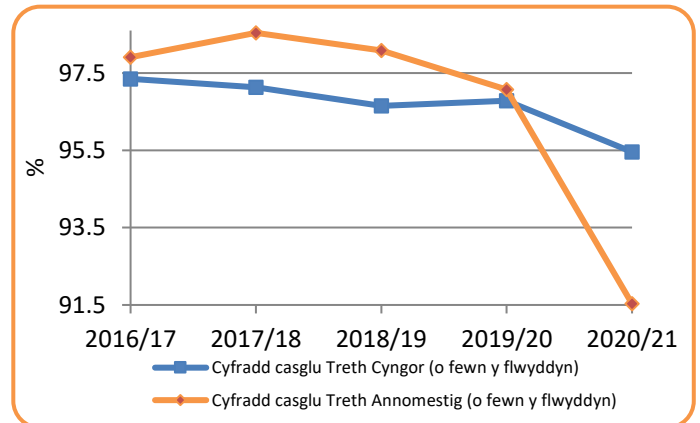
gyda'r elfen wledig o Daliadau Tai Dewisol, sy'n gwneud gwahaniaeth arwyddocaol i bobl Gwynedd.

Ar y cyfan, mae trefniadau yn gweithredu'n llyfn ac felly mae'r tebygolrwydd o ddirywiad yn y gwasanaeth a roddir gan y Cyngor yn isel.

Gwasanaeth Trethi

Heb Dreth Cyngor a Threthi Busnes, ni fyddai'n bosib i'r Cyngor ddarparu ei wasanaethau. Mae'r gwasanaeth yma yn gweinyddu a chasglu Treth Cyngor dros 61,500 eiddo, a Threth Busnes (Treth Annomestig) dros 9,000 eiddo busnes yn y ffordd fwyaf prydlon ac effeithlon bosib, gan gynnwys gweinyddu'r amrywiaeth o ddisgowntiau, eithriadau a chynlluniau rhyddhad sydd ar gael.

Canran Treth Cyngor a Threthi Busnes sy'n cael eu casglu o fewn y flwyddyn

Gwelwyd gostyngiad yn y gyfradd casglu Treth Cyngor ym misoedd cynharaf 2020/21, a hynny'n bennaf oherwydd penderfyniad y Cyngor i atal unrhyw waith adfer dyledion treth am 3 mis cyntaf y flwyddyn oherwydd y pandemig a'r cyfnod clo. Erbyn diwedd y flwyddyn roedd y gyfradd casglu yn agos i ddychwelyd i'r lefel arferol.

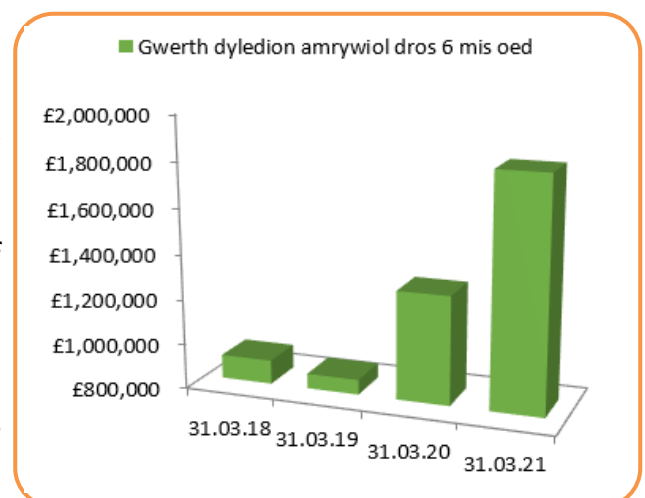
Mae rhai o fusnesau wedi dioddef yn sylweddol yn ystod 2020/21, ac er gwaethaf cynlluniau rhyddhad trethi i fusnesau mewn sectorau penodol gwelir fod cyfradd casglu ar drethi annomestig yn sylweddol is yn 2020/21, o'i gymharu â blwyddyn arferol. Byddwn yn parhau i weithio gyda busnesau a'u cyfeirio at gymorth addas, mewn cydweithrediad â gwasanaethau eraill ar draws y Cyngor.

Mae staff Trethi'r Cyngor yn ceisio cymell unigolion i ofyn am gyngor ar gyllido personol a chynghor dyledion ehangach.

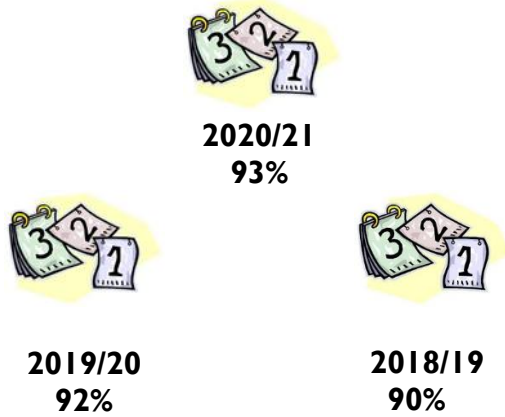
Gwasanaeth Incwm

Mae'r Cyngor yn derbyn incwm (e.e. grantiau, taliadau am wasanaeth) o bob math, ac mae'r Gwasanaeth Incwm yn prosesu'r incwm yma, gan gasglu dyledion y Cyngor yn brydlon ac effeithlon er mwyn gwneud yn fawr o'r incwm. Mae'r gwasanaeth yn ystyried anghenion adrannau'r Cyngor a gweithredu'n sensitif i amgylchiadau ariannol dyledwyr wrth gyflawni ei waith.

Roedd ffigwr y dyledwyr dros 6 mis oed ar 31 Mawrth 2021 yn uwch nag ar y dyddiad cyfatebol mewn blynyddoedd blaenorol, yn rhannol oherwydd cyfyngiadau'r pandemig.

% Anfonebau a dalwyd o fewn 30 diwrnod

Gwasanaeth Taliadau

Mae'r gwasanaeth yn gyfrifol am dalu credydwyr y Cyngor yn gywir ac ar amser. Mae dros 151,000 o anfonebau yn cael eu talu'n flynyddol, gyda 93% ohonynt wedi'u talu o fewn 30 diwrnod ar gyfartaledd, gan anelu i dalu cyflenwyr lleol yn brydlon.

Mae'r gwasanaeth wedi symud i drefn o dderbyn anfonebau yn electroneg, gyda dros 97% o'n taliadau bellach yn daliadau trwy'r banc, yn hytrach na thrwy sieciau.

Gwasanaeth Cyflogau

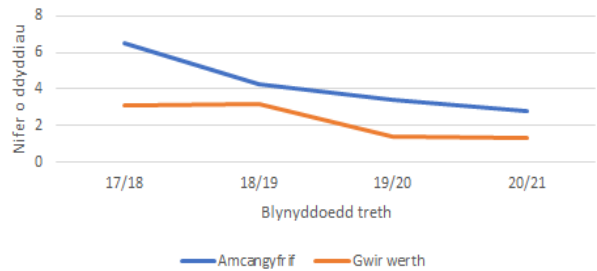
Mae dros 7,200 o unigolion gwahanol yn gweithio i'r Cyngor er mwyn ei alluogi i wasanaethu ar ran pobl Gwynedd, a phwrpas y Gwasanaeth Cyflogau ydi sicrhau eu bod yn cael eu talu yn gywir ac ar amser. Mae'r gwasanaeth hefyd yn cadw cyfrifon priodol ar gyfer talu cyrff allanol fel Cyllid a Thollau ei Mawrhydi (HMRC).

Gwasanaeth Pensiynau

Mae'r Gwasanaeth Pensiynau yn gyfrifol am weinyddu Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) ar ran dros 40 o gyflogwyr gan gynnwys Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Mae'r gronfa yn cynnwys dros 18,000 o aelodau actif, 12,000 o aelodau gohiriedig a 10,000 o bensiynwyr. Mae dyletswyddau'r gwasanaeth o ddydd i ddydd yn cynnwys sefydlu record i aelodau newydd; gwneud newidiadau i gofnodion aelodau; cyfrifo buddion gohiriedig; trosglwyddo hawliau pensiwn i mewn ac allan o'r CPLIL, a thalu buddion ar ôl ymddeoliad a marwolaeth aelodau'r cynllun.

Yn ystod 2022/23, bydd y Gwasanaeth Pensiynau yn canolbwyntio ar wella gwefan y cynllun a'r ddarpariaeth hunan wasanaeth i aelodau. Hefyd, bwriedir gweithio gyda chyflogwyr y Gronfa Bensiwn i dderbyn manylion perthnasol ar gyfer ail gyfrifo buddion aelodau yn dilyn yr achos 'McCloud'.

Cyfartaledd nifer dyddiau gwaith a gymerwyd i anfon llythyr yn hysbysu gwerth buddion ymddeol

Gwasanaeth Buddsoddi a Rheolaeth Trysorlys

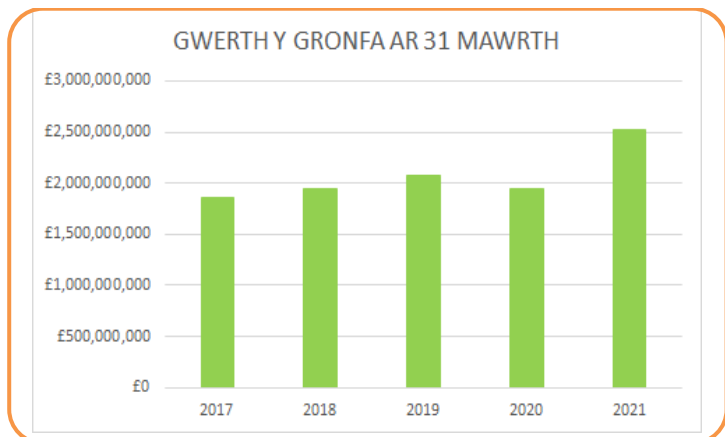
Mae'r gwasanaeth yma'n buddsoddi arian y Cyngor er mwyn ennill llog, i gyfrannu at ariannu gwasanaethau. Maent hefyd yn rheoli buddsoddiadau'r Gronfa Bensiwn, er mwyn sicrhau'r gallu i dalu pensiynau rŵan ac i'r dyfodol. Yn ychwanegol at hyn, mae'r gwasanaeth yn cynllunio a threfnu benthyciadau hir-dymor.

Amcan yr uned yw cadw'r arian yn ddiogel, ennill llog a sicrhau fod arian ar gael i dalu am wariant dyddiol.

Yn ystod 2020/21 arhosodd gweithgarwch benthycu'r Cyngor o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol. £422,000 oedd cyfanswm y llog a difidendau a dderbyniwyd ar fuddsoddiadau'r Cyngor, sydd yn uwch na'r £400,000 oedd yn y gyllideb. Nid oedd unrhyw fanciau yr oedd y Cyngor wedi'u defnyddio ar gyfer buddsoddi wedi methu talu.

Mae cronfeydd pensiwn llywodraeth leol yng Nghymru yn cyd-fuddsoddi yn gynyddol er mwyn cael y budd gorau i aelodau'r cynllun pensiwn. Mae Cronfa Gwynedd wedi pwlio buddsoddiadau ecwiti, incwm sefydlog, a marchnadoedd datblygol sydd yn golygu bod 83% o fuddsoddiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd rwan wedi'i bwlio.

Cafwyd dechreuad heriol i flwyddyn ariannol 2020/21 yn sgil cwmp y marchnadoedd stoc ym Mawrth 2020 oherwydd y pandemig, ond mae'r marchnadoedd wedi bownsio yn ôl gydag adferiad yng ngwerth y Gronfa Bensiwn i £2.5 biliwn erbyn 31 Mawrth 2021 a hynny yn bennaf yn y marchnadoedd ecwiti.

Yn ystod 2022/23, bydd prisiad teirblynyddol Gronfa Bensiwn er mwyn adnabod gwerth asedau ac ymrwymadau'r 40 o gyflogwyr, ac addasu lefel eu cyfraniadau i'r cynllun pensiwn erbyn 2023/24.

Gwasanaeth Cyllid a Chyfrifeg (yn cynnwys unedau datganoledig)

Darperir gwasanaeth cyllid a chyfrifeg i wasanaethau'r Cyngor, i'w cynorthwyo a'u cefnogi i fod yn effeithiol ac yn effeithlon. Mae'r gwasanaeth:

- Yn gosod cyllideb gytbwys flynyddol ar gyfer y Cyngor
- Yn monitro ac adrodd yn rheolaidd ar berfformiad ariannol y Cyngor
- Yn darparu cefnogaeth ariannol gyda chyllideb gros o £472 miliwn
- Yn gyfrifol am gynhyrchu cyfrifon terfynol ar gyfer Cyngor Gwynedd, GwE, Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd, Harbyrau a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru
- Yn cynorthwyo'r adrannau i wireddu £32.7 miliwn o arbedion ers 2015 (allan o gyfanswm o £34.8 miliwn).

Llwyddiant i gadw o fewn y gyllideb

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi cyhoeddi adroddiad archwiliad diamod ar ddatganiadau ariannol 2020/21, sef bod y cyfrifon wedi eu paratoi'n briodol ac yn rhoi darlun cywir a theg o'r sefyllfa ariannol.

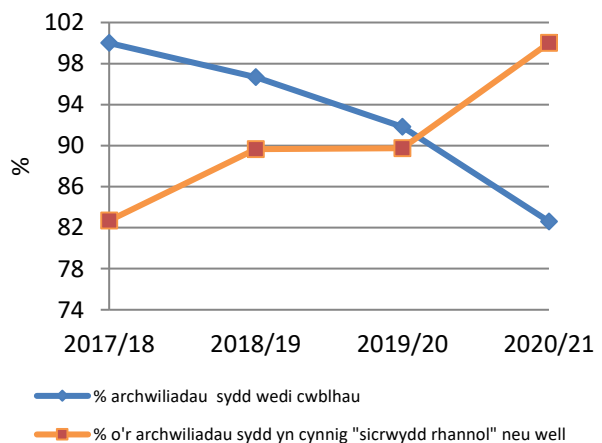
Yn sgil effaith y pandemig ar y Cyngor, gyda chyfuniad o gostau ychwanegol a cholledion incwm, byddwn yn darparu mwy o gyngor ariannol i holl ddeiliaid cyllidebau'r Cyngor, yn ogystal â chyngor "busnes" i adrannau.

Yn gyffredinol, nid yw'r arian mae'r Cyngor yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru yn ddigonol i dalu am y gwasanaethau allweddol mae'r Cyngor yn ei ddarparu. Felly, er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys, byddwn hefyd yn parhau i wireddu'r arbedion sydd eisoes wedi eu cymeradwyo, a hefyd yn cynllunio, fel bo angen, i ddarganfod a dethol yr arbedion er mwyn ymateb i'r her ariannol sy'n wynebu'r Cyngor yn y dyfodol.

Gwasanaeth Archwilio Mewnol

Mae'r gwasanaeth yn adolygu trefniadau llywodraethu a gweinyddol y Cyngor er mwyn rhoi hyder i'r awdurdod ac i'r dinesydd fod y trefniadau yma'n gadarn. Adroddir yn annibynnol a gwrthrychol i'r Pennaeth Cyllid, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, ac i gyd-bwyllgorau mae Gwynedd yn lletya.

Am gyfnodau yn ystod 2020/21 bu'n rhaid dargyfeirio adnoddau Archwilio Mewnol dros dro i ddelio gyda'r argyfwng Covid-19, felly ni

chafodd pob archwiliad ei gwblhau yn unol â'r amserlen ddisgwyliedig.

Gwasanaeth Risg ac Yswiriant

Mae angen i holl adrannau'r Cyngor asesu'r bygythiadau a chyfleoedd all eu hwynebu wrth ddarparu eu gwasanaethau, a blaenoriaethu eu gweithgareddau ar sail yr asesiad. Rôl y Gwasanaeth Risg ac Yswiriant yw cynghori a chefnogi'r adrannau wrth wneud hyn. Mae'r Gwasanaeth hefyd yn amddiffyn buddiannau trethdalwyr, drwy sicrhau trefniadau yswiriant priodol ac ymdrin â thua 250 o hawliadau'r flwyddyn.

Mae gwaith yn parhau i sicrhau fod adrannau'r Cyngor yn cofnodi eu prif risgiau a'u hadolygu'n rheolaidd. Bydd y Gwasanaeth Risg ac Yswiriant yn cefnogi'r holl adrannau er mwyn sicrhau fod defnydd y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn gyson ar draws y Cyngor, a bod asesiadau o risgiau yn cael eu diweddarau'n barhaus. Law yn llaw â hynny, bydd ystyriaeth gynyddol o gynnwys cofrestrau risg wrth fonitro perfformiad adrannau.

Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth

Gweithredir Strategaeth Technoleg Gwybodaeth y Cyngor er mwyn helpu pobl Gwynedd i gael mynediad rhwydd at wybodaeth a gwasanaethau'r Cyngor, ac i staff weithio'n effeithlon.

Wyneb y gwasanaeth yw'r *Gwasanaeth Cefnogol a'r Ddesg Gymorth* sy'n cefnogi 2,711 o ddefnyddwyr ac yn diwallu oddeutu 20,000 cais am wasanaeth yn flynyddol. Rhoddwyd sylw i 12,179 o geisiadau am wasanaeth yn nwy chwarter cyntaf y flwyddyn, a derbyniwyd adborth gan 480 o ddefnyddwyr, gyda 466 yn nodi eu bod yn fodlon iawn, 9 yn fodlon, 2 yn anfodlon, 2 yn anfodlon iawn ac 1 yn datgan nad oeddent yn fodlon nac yn anfodlon gyda'r gwasanaeth a roddwyd.

% argaeledd y rhwydwaith

2019/20: 99.98%
2020/21: 99.98%
2021/22: 99.8%

% bodlonrwydd y Ddesg Gymorth

2019/20: 99.35%
2020/21: 99.22%
2021/22: 99.89%

Er bod y cynnwrf gwreiddiol o amgylch darparu ar gyfer gweithio o gartref wedi distewi, mae gweithgaredd yr uned yn parhau yn uwch na'r arfer gan fod elfennau o ddal fyny ar raglenni gwaith a llithrwyd oherwydd yr argyfwng.

Mae paratodau ar waith i fewnoli cefnogaeth technegol i ysgolion a hyn yng ngolau cyhoeddi *Strategaeth Ddigidol Ysgolion Gwynedd*. Mae'r uned wedi darparu 4,500 o liniaduron a 900 o iPads i'r sector cynradd ac yn darparu 3,700 gliniadur pellach i'r disgyblion uwchradd a 1,050 i athrawon y sir.

Mae'r *Uned Isadeiledd, Diogelwch a Rhwydwaith* yn sicrhau bod gwasanaethau technoleg yn cael eu cyflwyno ar seiliau cadarn gan ymledu i 300 adeilad, 1,400 o bwyntiau mynediad di-wifr a 3,500 o gysylltiadau ffôn, ac yn cefnogi'r holl systemau yn y ganolfan data, ar 440 gweinyddwr a thros 1,000TB o storfa. Cysylltir y ddwy ganolfan ddata gyda chyswllt ffibr cyflym uniongyrchol. Fe

gryfhawyd ein gwytnwch ym mhellach yn ystod 2021/22 drwy gyflwyno ail gyswllt i'r rhyngwrwyd yn y ganolfan ddata ym Mhenrhyndeudraeth a daeth y generadur yn weithredol yn y Pencadlys.

Elfen hynod bwysig a chritigol ar gyfer cyflwyno a chefnogi gwasanaethau digidol yw cadernid ein hamddiffynfeydd diogelwch a'n gallu i ymateb ac adfer i ymosodiadau seibr. Fe gryfhawyd ein hamddiffynfeydd drwy ddiweddarau ein pecynnau gwrth firws ac ychwanegu gallu i adnabod a delio ag ymosodiadau yn gynt ac ychwanegu gweithdrefn copi wrth gefn i gryfhau ein gallu i adfer o drychineb. Yn ychwanegol i dechnoleg newydd, fe weithredwyd ymarferiad gwe-rwydo a chyflwyno rhaglen o hyfforddiant i addysgu ein defnyddwyr i fod yn gweithredu fel llinell flaen ein hamddiffynfeydd.

Mae'r *Uned Datblygu a Gwasanaeth Gwybodaeth Ddaearyddol* yn darparu systemau sydd wedi eu datblygu o amgylch anghenion pwrpasol y defnyddiwr, gan gynnwys systemau sy'n cael eu defnyddio gan yr adrannau i wasanaethu'r cyhoedd, rhyngwynebau uniongyrchol i'r cyhoedd, a hunan-wasanaeth i staff. Gwnaethpwyd cynnydd sylweddol ar gyflwyno systemau newydd yn ystod 2021/22, er bod ceisiadau sylweddol yn parhau ar gyfer darparu systemau newydd ar frys mewn ymateb i'r pandemig, megis systemau hawlio a phrosesu amrywiol grantiau i fusnesau'r sir.

Mae'r *Uned Rheoli Rhaglen ac Arloesi* yn darparu cefnogaeth i'r adrannau ar gyfer diwallu eu hanghenion TG, gan gynnwys archebu cyfarpar a deunyddiau TG, gweithredu a monitro cytundebau a dadansoddi anghenion. Fe arweiniodd yr uned yma ar alluogi cynnal cyfarfodydd rhithiol y Cyngor, gan sefydlu'r gallu i wneud y rhain mewn modd hybrid erbyn 3ydd chwarter y flwyddyn, gyda'r ddarpariaeth hyn yn ymledu ym mhellach i gyfarfodydd swyddogion erbyn diwedd y flwyddyn. Rhoddwyd cefnogaeth sylweddol ar gyfer yr ymgyrch profi, olrhain a diogelu a'r profi cynyddol yng nghyd â chefnogi amryw adran i sefydlu systemau newydd.

Cymeradwywyd Strategaeth Ddigidol Ysgolion Gwynedd gan Gabinet y Cyngor a gyda hynny, ddechrau ar baratodau o fewnoli'r gefnogaeth ddigidol. Ymgwymerwyd â gwaith sylweddol a hynny oddi fewn i adnoddau cyfredol y gwasanaeth gan gynnwys adnewyddu rhwydwaith a di-wifr oll o ysgolion y sir, darparu cyfrifiaduron i'r ysgolion cynradd, mudo e-byst yr ysgolion i system genedlaethol HWB, mudo holl ffeiliau'r ysgolion i HWB a symud oddi wrth ddibyniaeth ar weinyddwyr lleol. Fe fydd y gwaith yma'n parhau ac yn dwyshau ym mhellach yn ystod 2022/23.

Yn ystod 2022/23 bydd y Gwasanaeth Technoleg Gwybodaeth yn cynnal ymarferion gwytnwch ar isadeiledd y Cyngor, mewnoli cefnogaeth dechnegol i ysgolion Gwynedd a rhoi'r Strategaeth Ddigidol Corfforaethol newydd ar waith.